Negyedik évfolyam. 76. szám. **Szombaton, 1885. október 24-én.**

Az előfizetés ára:
1 egész évre . . . . 5 frt — kr.
1 fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
1 negyed évre . . . 1 frt 25 kr.
Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizethetni és egyes lappéldányokat venni lehet a **kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N.** üzletében és a dohánytőzsdében.
Hirdetések:
mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyílttérben egy sor . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:
Külföldön:
Bareck J. és társa **Erfurtban.** Haasenstein és Vogler, Steiner A. **Hamburgban,** Daube G. L., Knoll Ignácz, **Frankfurtban.** Opellik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf, **Bécsben.**
Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá"-ja **Budapesten.**
Kiadóhivatalunk és Janovszky H. királyutczában levő hirdetések felvételi irodája **Pécsett.**
Kéziratok
a szerkesztőséghez, Nepomuk-utcza 29-ik sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton. | Szerkesztőség: Nepomuk-utcza 29. sz. | Kiadóhivatal: Nepomuk-utcza 10. sz. a posta mellett. | Kéziratok nem adatnak vissza.

Az 1886. évi orsz. dalárünnepély Pécsett.

(r) A nagyobb szabásu dalárünnepélyek, milyenek még a hatvanas években külföldön s különösen Németországban divatoztak, ma már meglehetősen túlélték magukat, a menynyiben alapeszméjök is tárgytalanná lett; mert hisz akkor csak bennök juthatott érvényre a társas s egyleti élet és csak innen indulhatott ki — bármily szerénysen s leplezve is — az első ostrom az uralgó társadalmi és politikai reaktió ellen.

Hazánkban is ez időtájba esik a dalegyletek rendszeres alakulása s az akkori élénk társadalmi mozgalomban, mely a szabadság s állami függetlenség kivivásában a politikai ténykedésnek oly hathatós támasza volt, e társulatoknak sem megvetendő szerepkör jutott. A „Pécsi Dalárda" az elsők közül való, mely Magyarországban alakult s hogy mennyiben felelt meg hivatásának, az oly ismeretes valami, miről szólani fölösleges, mert hisz ki ne tudná, hogy a dalárda által 25 évi fennállása óta rendezett nyilvános előadások, dal- és zeneestélyek, ünnepélyek, hangversenyek száma az ezeret is meghaladja, nem szólva azon befolyásról, melyet működéséből kihatólag a társas élet fejlesztésére s előmozditására gyakorolt, azon dicsőségről, melyet az ország minden vidékén s külföldön szerzett s hogy mennyi érdem illeti a magyar dal és karének ápolása s erre vonatkozó irodalom megteremtése tárgyában. De mindezeken kivül van a „Pécsi Dalárdá"-nak még egy más érdeme is s ez az országos dalárünnepélyek meghonositása, a mennyiben az első orsz. dalárünnepély Pécsett tartatott meg 1864-ben s ez ünnepélyek kulturális s nemzeti működése, kihatása a mi közéletünkre minden esetre nagyobb fontossággal bir, mint akármely más nemzetnél; mert ha a nemzeti konsolidatio nagy munkájában a nyelv viszi is a főszerepet, ugy másodsorban annak testvére s igy ép oly nagyfontosságu kétségkivül a magyar dal és zene is. Ebben rejlik magyarázata annak, hogy ez ünnepélyek hazánkban még ma is léteznek s kétévenként megujulnak.

Mily rendkivüli nehézségekkel s akadályokkal járt amaz időben ily ünnepély rendezése, a mikor minden mozgalom és szabadszerü összejövetel politikainak lett minősitve s a helyi hatóságok felső paranes következtében minden lépést, minden szót ellenőriztek, megnehezitettek, csak azok tudják, kik ténykedve résztvettek ez ünnepély rendezésében, mi soha sem jöhetett volna létre, ha városunk lelkes polgársága mint egy ember nem sorakozott volna a dalárda mellé s nem ösztozott volna hozzájárulásával a hatóságok részéről támasztott akadályok elháritásában. Az ünnepély első volt s tán nem annyi költséggel s külső fénynyel kiállitva, mint a későbbiek, de őszintén mondhatjuk, miként azért semmi okunk sincs szégyenkeznünk.

Husz év mulott el az óta s ma ismét készülünk az ország dalegyleteit, melyek az óta megtiszteresedtek s belértékben hasonlithatatlan fokra emelkedtek, városunkban vendégekül fogadni. — Az orsz. dalárszövetség f. hó 18-án tartott központi ülésében hálával fogadta városunk közönségének meghivását s végkép eldöntötte, hogy az 1886. évi orsz. dalárünnepély Pécsett fog megtartatni. Nem kis feladat vár tehát dalárdánkra, ha akarja, hogy e második ünnepély az elsőnek illő folytatása s kiegészitője, de máskülönben is városunk jó hirének s méltóságának megfelelő legyen. Egyről biztosithatjuk a dalárdát s ez a támogatás s közreműködés, miben ugy a hatóság, mint a közönség részéről részesülni fog. A város eddig is a költségek fedezésére 2000 frtot szavazott meg, közönségünk pedig, kinek vendégszeretete az országban közmondásossá vált, a maga részéről mindent el fog követni, hogy az ünnepély fényét támogatásával s megjelenésével emelje.

A dalszövetségi központ emlitett ülésében a működést megkezdte s köszönetet szavazott Pécs városának a felajánlott 2000 forintnyi segélyért, azonkivül a versenydarabra 20 drb arany dijjal pályázat kiirását határozta el, határidőül f. é. nov. 20-át tüzvén ki s miután a várostól nyert segélyen felül minden egyéb kiadás fedezéséről a központ gondoskodik, az épitendő dalcsarnok ügyében Pécs város közönsége s vele együtt a dalárda felhatalmaztatik, illetve felkéretik egy hónap lefolyása alatt részletes terv készittetéséről gondoskodni

beleértve a költség és reményelhető jövedelem kimutatását — s azt a központnak ellogadás végett előterjeszteni, hogy igy a viszonyok felől tájékozást nyerve, felesleges kiadásoktól megkiméltessék. (Mint értesülünk, az épitendő dalcsarnok elhelyezésére igen helyesen a Majláth-tér volna kiszemelve.)

Az ügy tehát megindult s tekintve azon körülményt, hogy az összes hazai dalegyletek régi óhaja: Pécsre jönni, mi ránk nézve mindig hizelgő s igy legkevesebb 1000 látogatóra számithatunk, továbbá ismerve közönségünk lelkesedését, melylyel az orsz. dalárünnepélynek Pécsett való megtartási hirét fogadta, előreláthatólag a legjobb siker is várható s azért csak arra kérjük a dalárdát, miként fogjon a munkához idejekorán s alakitsa meg a szükséges különböző bizottságokat minél hamarább, mert a késedelmezés ily alkalommal helyrehozhatatlan.

Vélemény és inditvány

Dr. Bors Emil pécsi püspöki jogakadémiai tanártól a magyar jogászgyülés állandó bizottsága által kitüzött következő két kérdésre: Kivánatos e és mily irányban a jogi szakoktatás reformja, tekintettel egyetemi és akadémiai oktatásunk tan- és vizsga-rendszerére? Kivánatos-e különösen annak gyakorlati irányát emelni és biztositani és ha igen — mily intézmények behozatala és mily változtatások eszközlése által?

(Folytatás.)

Szinte hallom azonban a megjegyzést, hogy hisz ez mind ma már nincs igy, legalább hazai egyetemeinken! mert minálunk az egyetemi oktatás határozott tanulmányi és vizsgarend korlátai közé van szoritva — az előadások nagyobb része kötelező, azok látogatása a tanuló catalogusolvasás, — aláirás megtagadás stb. által eléggé kényszeritve — a rend és fegyelem az egyetemi hatóságok fegyelmi hatalma által eléggé óva van stb

Tudom, hogy ez ugy van — a papiron; tudom, hogy a közoktatási kormányszékek a jelen század elejétől kezdve európaszerte — eleinte inkonomian politikai tekinteteknek föleg a németországi deákzavargások következtében — de utóbb oktatásügyi érdekekből is oda törekedtek, hogy az egyetemek állami befolyás alá kerüljenek, autonomiájuk és szabadságaik — mint annyi visszaélés forrásai — szükebb térre szoritassanak — az oktatás sikere pedig tanulmányi és vizsgarend, — a tanulók hanyagsága és garázdálkodásai pedig fegyelmi szabályzatok életbeléptetése alkal lehetőleg biztositassék, illetőleg korlátoztassanak.

Tudom azonban azt is, hogy ezen törekvések teljes sikerre schol sem vezettek; mert mig egyrészről az egyetemek eredeti önállóságukból lassanként kivetkőztetve mindinkább állami intézeti jelleget nyertek ugyan és az állam vagyonkezelési — jurisdictionalis — tanár választási stb. joguikat lassanként magához ragadta, sőt tanulmányi és vizsgarendek, kötelező tantárgyak előszabása által őket egykori kizárólagos tudósiskolai jellegüktől is megfosztotta: másrészről mégis külső formákban és az azokhoz annál szivósabban tapadó visszaélésekben, a tanárok pedig — rendes fizetésök mellett — és azonkal daczára, tanés egyéb díjak élvezetében és tanári kötelmeik tekintetében csaknem teljesen korlátian és ellenőrizetlen szabadság állapotában továbbra is meghagyattak; ki is mert volna oly szentelt jogokkoz nyulni! hisz a tudományszabadság jelszava hatását jámbor kedélyekre soha sem tévesztette el! Könnyű volt az egyetemek ékesszóló és tollforgató hatalmasainak tudományuk „méltóságának és szabadságának" fejős tehenét az ujkori szabadság törekvések és dogmák oltalma alatt biztosságba helyezni és föleg a 40-es évek czukorvizes doctrinár liberalismusának emlőin táplálkozott szabadságbarátokkal megértetni, hogy az előadások pontos tartásának és látogatásának kényszerkötelessége, avagy catalogus-olvasás, examinatoriumok és egyéb efféle „rendőrszellemű" és reactionarius rendszabályok, a tudomány méltóságával és szabadságával semmikép nem férnek össze!

Valóban sokban hasonlitanak a mai „reformált" egyetemek — a mai vármegyékhez. — A mi bennük egykor jó, jogosult és hasznos volt, a változott idők és körülmények követelményeinek megfelelőleg megszüntettetett, illetőleg államiasittatott; mindkettőből azonban annyi fennhagyatott, hogy azok olygarchái, a tanszabadság, illetőleg autonomia ujkori szinekkel felfrisitett axiomái védelme alatt dézsmáikat és „füstpénzeiket" tandijak és illetőleg hivatal-privilegiumok alakjában továbbra is szedhessék felső oktatásunk, és administrtiőnk pedig továbbra is rossz maradjon.

Erős meggyőződésem, hogy felső oktatásunk terén minden partialis reformkisérlet hatálytalan fog maradni mindaddig, mig magával az egyetemi rendszerrel véglegesen nem szakituak.

Az egyetemekről is el lehet mondani, hogy: sint ut sunt, aut non sint; egyetem kötelező órákkal, tankényszerrel stb. körülbelül ugyanaz, mint sajtószabadság censurával; se hus, se hal.

Az oly rendszabályok (tanrend stb.), melyek hatályának nincs erősebb garantiájuk, mint azok kötelességérzete, a kiknek visszaélései ellen azok hozattak, nem érik meg azt a papirt, a melyre irattak.

Hisz el kell ismerni, hogy közoktatási miniszterünk fáradhatlanul igyekszik tanügyünk bajait orvosolni. Azonban egy középkori lovagvárt neki sem fog sikerülni egy, a mai igényeknek és izlésnek megfelelő palotává átalakitani.

Az ő kisérletein is — megengedem, hogy „par la force des choses" — észlelhető összes ujabb alkotásaink sajnálatos jellege, t. i.

Örökös ingadozás s habozás a multnak husos fazekai és a jelenkor elutasithatlan követelményei között; folytonos compromittálás és garasos alkudozás a kor szellemével, követelményeinek nyilt s bátor elfogadása helyett; franczia radicalismus, angol conservativismus, német formalismus, mindezek mögött azonban voltaképen magyar indifferentismus s spanyol grandseigneurismus, ezen tarka vegyüléke a legellentétesebb irányzatoknak nem ismerhető-e fel felsőbb oktatásunk jelen állapotán, melyractoraival, senatusával, docenseivel, specialcollegiumaival és — — vivómestereivel német (de német szorgalom és kötelességérzet nélkül) kinevezett tanáraival, előirt vizsgáik tanrendjével; franczia (csakhogy franczia rendszeretet és pontosság nélkül) tudományos meddőségében azonban hamisitatanul magyar!

Az eddig felsorolt, az egyetemi rendszerben és az annak életelemét képező tanszabadságban rejlő belső okokon kivül, melyek miatt én rationalis szakoktatást az egyetemeken lehetetlennek tartok, léteznek még egyéb külső okok is, a melyek az egyetemeken concentrált tanulok nagy számában rejlenek s tehát föleg nagyobb egyetemeken (pl. a bécsin vagy budapestin) mutatkoznak. — Ezekre kivánok a következőkben reflectálni:

Tudjuk, hogy az előszóval való előadásnak a könyvből való tanulás felett az az egyedüli előnye van, hogy élénkebb, nyomatékosabb, mert összes érzékeinkre ható; de meggyőzőbb is, mert a hang modulatiói, a tanár arczjátéka, gestusai által is támogattatik; végül hatásában czélszerübb, biztosabb és ellenőrizhető; mert a nehezebb passusok ismételhetők, megmagyarázhatók, a tanár előadásának eredménye kerdések által ellenőrizhető, stb.

Mindezen előnyök azonban azon elengedhetlen

A „Pécs" tárczája.

„Zárda-dalok"-ból.

Ismerek egy régi, ódon templomot,
Egy agg zárda mellett, rémest, csöndeset,
Itt-ott találsz benne egy-egy rendtagot,
Csendes és szomoru, bágyadt lelkeket.

A főoltár is már romokban fekszik ott,
A szentély feltöve, kirabolva álla . . .
Keblem ez a zárda, ez a megátkozott,
Mind a kettő már az utolsóját járja.

*

Gyülölet született a nagy bizalomból,
Átok lett a régi, tiszta szerelemből,
Kártyabarlang lett a beszentelt templomból,
Temető lett végre a virágos kertből.

Gyülöl, mert szeretett égő szerelemmel,
Átkoz, mert azelőtt Istenként imádott,
Ilyen lesz szeretőm, oh ilyen az ember,
A csalódott szív nem mondhat mást, csak átkot!

*

Az erdő hüsében kis kápolna állott,
A kápolna belső piczi üregében
Madonna-kép s ezen illatos virágok
És örökös mécses pislogott az éjben.

Ez a kis kápolna az én kebelem volt,
Ezt a kis kápolnát siratom és szánom . . .
Beütött a villám, rászakadt a mennybolt,
Oda van kápolnám, képem és virágom!

Semyramisz.

Pusztai levelek.

I.

Asszonyom!

Ön felszólitott engem, hogy válaszoljak Önnek egy olyan levélben, mely hivatva volna Önt saját szivébe vezetni, a hová — saját vallomása szerint — ritkán szokott leszállani.

Ha nem is Öntől jönne e megtisztelő felhivás, mégis sietnék annak eleget tenni; de az a tudat, hogy épen Önnek lehetek valamiben szolgálatára, a készség mellett benső gyönyörrel is tölt el: fogadja megtisztelő bizalmáért hódoló köszönetemet.

De vajjon meggondolta-e Ön, hogy az, a mit tőlem kiván, felülemeikedik a köznapiasság körénél és oly nehézségekkel van összekötve, melyeket ön alig tudok legyőzni? Hogyan vezessem én Önt az óhajtott czélhoz olyan uton, melyet magam sem ismerek? Vagy megmutatta Ön nekem valaha azon utat, mely szivéhez vezet? Vagy engedte-e csak sejteni is, hogy merre keressem azt? Vagy van Önnek egyáltalában szive?

Ezek mind oly kérdések, legyen Ön meggyőződve asszonyom, melyekre Ön mindezideig elmulasztotta a feleletet megadni. En láttam Önt fényesen, ragyogva, büszkén hódítva; én láttam Önt mindenkitől elhagyva, árván, koldusreményekkel; olyan volt Ön, mint egy kérés, melyet mindenki alamizsna nélkül hagy; én láttam Önt kaczéran szemközé nevetni, táncolni, mámor üdvétől megittasulni; én láttam Önt fájdalmában, keservében, könnyei közt; — és valahányszor láttam, mindannyiszor megesküdtem volna rá, hogy Ön szebb, mint a sixtini madonna, hogy Ön a legszebb bálvány, mit férfiu valaha e földön imádott: de szivet asszonyom, értsen meg jól, szivet nem találtam Önben soha!

„Ah! le paysan!" kiáltja Ön szeretetreméltó haragjában, „il me dit des sottises!"

Nem, asszonyom, ez nem gorombaság. S ha Ön annak itéli, annak okát csupán abban találom, hogy az egyenes őszinteség az Ön szalónjából régtől fogva száműzve van. De én most nem állok ennek a szalónnak a parkettjén, hanem azon szabadalom biztos alapján, melyet Ön maga nyujtott nekem, midőn megtisztelő felhivását hozzám intézte. Ha szeszélyből tette, akkor meg kell Önnek elégedni azon kellemetlen hatással, melyet egy könnyelmű kérdés és egy nagyon komoly felelet mindenkor okozni szokott. Igaz, hogy ez állitás sokat veszthet sulyából, ha meggondolom, hogy csupán feltételre: az Ön szeretetreméltó szeszélyének erőtlenségére alapitottam. De viszont ezen feltétel roppant erőt nyer olyan asszonynyal szemben, kiben a női könnyelmüség, könnyvérüség ezer változata mintegy megdicsőül. Ah! mit nem adtam volna azért, ha Önben csak egyszer is a kedély melegségét láttam volna felgerjesztve! Ön, a termek hódító jelensége, minden megjelenésében ragyogó volt, de h é v nem volt fényében! Szemében a sugár csupán olcsó fénye volt a bensejében égő hiuság lángjának, minden érzés, minden beszéd nélkül, — pedig az arcznak, a szemeknek asszonyom beszélniök kell, ha az ajk néma is: s az Ön szemeiből halandó nem olvas ki semmit!

„C'est trop! c'est insupportable!" mondja Ön ingerülten s nagyot dobbant picziny lábaival. Bocsánat asszonyom, ha néhány kellemetlen perczet szerzek Önnek: de Ön kérdezett s nekem meg kell még mondanom, hogy többre becsülöm a fávágó feleségét azoknál a selyemte tű delnőknél, azoknál az aczélrugókon nyugvó nő-oroszlánoknál, kikről a „Spanyolországi Levelek"-ben emlités tétetik; igenis a fávágó feleségét, kinek két keze a munkától kérges, két szeme a könytől nedves, arcza a nélkülözés gondjától halavány; de a kinek kérges kezei hitvesi gyöngéséggel törlik le az izzadó férj homlokáról a verejtéket, a ki két szemének könyeit nem mutatja kicsiny porontyai előtt, nehogy idő előtt szivökbe lopja a szomoruságot; a ki e g é s z asszony, a kinek félistene az a férfiu, kihez egy vékony selyemszállal kötve van, megosztja vele az öröm perczeit, utána megy a gyalázatban és nem hagyja el soha, nem az üdvben, nem a kárhozatban; mert szereti, érti Ön asszonyom, mert szereti e g é s z szivével, hiven, egy egész életre való áldozatos szerelemmel! És ha látná Ön, mint gyulnak ki ennek az asszonynak halavány arczán a büszke öröm rózsái annál a gondolatnál, hogy van neki k i t szeretnie! Van neki mit féltenie! Van neki drágasága, vannak gyémántjai!

Átláthatja asszonyom, van okom a fávágó feleségét nagyrabecsülni!

Az tud szeretni!

De mit szeret Ön? Kit szeret Ön? Vagy tud Ön egyáltalában valakit szeretni? A vér delejével s a sziv örök eskövésével?

Vagy ismeri Ön a szeretet azon adóját, melyet a gyermekszobában adnak és vesznek? De igaz, Ön ezt nem ismerheti, mert a gyermekszoba küszöbét még nem lépte át. Az özvegyi állapot kényelmes vánkosán álmodja Ön át az életet, a szépség és ifjuság sugaraival homlokán. Az élet köznapi terhei nem nyomják az Ön vállait, mert hiszen Ön egyuttal gazdag is. Mindmegannyi erény, melyeknek sok tisztelője akadt már. Viszont azonban Ön is tiszteletben óhajtja tartani és tartatni saját f ü g g e t l e n s é g é t, mert minden ellene intézett támadást ezen, csintalan mosolylyal kisért jelszóval szokott visszaverni: „Il n'est pas permis d'aimer!"

Ah! mikor fogja Ön e jelszót ellenkezőjére változtatni? Mily varázs fogja megtörni az Ön szivén a jeget? Meg vagyok róla győződve, hogy ez idő el fog jönni, el kell jönnie, mert a szerelemnek is van imperativusza! S ha Ön azt mondja: „il n'est pas permis d'aimer!" én viszont azt felelem Önnek: „il faut aimer!" De hogy mint történik ez, azt az Ön

feltételhez lévén kötve, hogy a hallgatók szakadatlanul és éber figyelemmel jelen legyenek: a tanulók az előadások rendes látogatására — kényszer-rendszabályokkal is kötelezendők, — és ez irányban a tanár ellenőrködő felügyelete alatt kell hogy álljanak, a mi azonban csak ugy lehetséges, ha a tanár tanitványait személyesen ismeri, velük folytonos direkt érintkezésben áll.

Ezt czélozzák is mindazon rendszabályok (catalogus olvasás, colloquiumok tartása, aláirás megtagadás), a melyek a tanárnak nemcsak jogává, de kötelességévé is teszik, hogy a hallgatók jelenléteről és előadásainak sikeréről magának meggyőződést szerezzen.

De vajjon lehetséges-e mindez pl. a bécsi, vagy budapesti egyetemeken néhány ezer hallgatóval szemközt, kik közül némely kötelezett tantárgyra 3—400 hallgató van beirva, kik valamennyien a tanteremben el sem férnek és kik közül naponként már 30—40 van az előadásokon jelen? Lehet-e ily hallgató tömeggel szemközt a catalogus olvasás, colloquáltatás stb. — ha csak a tanár minden idejét ezekkel nem tölti — üres formalitásnál, comoediánál egyéb?

És szabad-e csodálkozni ily körölmények közt, hogy még a lelkiismeretesb tanárok is — az emlitett eszközök teljes hatálytalanságának ‚tudatában — fájdalmas resignatióval kénytelenek szinte saját érdekeikre visszavonulni s igy maguk részéről is hozzájárulnak a kölcsönös elnézés, a laisser-aller bysantinismusának azon szánalmas állapotához, mely a nagyobb egyetemeken uralkodik, igazi forrását képezi a főleg nálunk oly ijesztő mérvben szaporodó szellemi proletariatusnak, a Bukovay Absenciusok nagyon is élethü typusának és fenn fog állani mindaddig, mig irányadó körökben a felsőbb oktatás kérdéseinek megitélésénél egy elmult idő eszmevilágának nebulosus sphaerájából — korunk practikus követelményeinek alantasabb régióiba nem fognak leszállani.

Az összes bajok forrása ugyanis a rendszerben rejlik, miért is minden partialis javitási kisérlet eredménytelen fog maradni; igy pl. a cultusministeriumban hallomás szerint ventilált azon eszme, hogy az egyes cathedrák hallgatóinak száma limitáltassék, hogy fér össze a tanszabadság azon elvével, hogy a hallgató tanárát szabadon választhassa, avagy a hires tanárok azon ministerelnökileg is elismert jogával, hogy nagyobb képességeiknek nagyobb anyagi jutalmát is élvezzék.

Mindaddig, mig a tudományos szakpályákra tóduló fiatalság az ország 2—3 egyetemén ezerekre menő számban csődül össze, a mig a kötelező és nem kötelező tantárgyak, a tandijrendszer és verseny cathedrák corrumpált hatása alatt minél több hallgató nyerése lesz a tanárok fötörekvése: mindig lesznek több száz hallgatóval biró tanárok mellett 1—2, vagy nem ritkán egy hallgatóval sem biró tanárok.

Ép oly bizonyosnak tartom, hogy ezen bajokon egy III-ik egyetem felállitása által sem lesz segitve, mert a feloszlatni szándékolt akademiák hallgatói mathematikus bizonyossággal jóval nagyobb számban fogják a budapesti egyetem joghallgatóinak számát szaporitani, mint a mennyit a felállitandó uj egyetem attól el fog vonni.

Végül még csak a zabolátlanság és féktelenség rút szellemére akarok reá utalni, mely az egyetemi polgároknak még ma is oly szomoru kiváltságát képezi és ma Moszkvában vagy Bukarestben, holnap meg Madridban, Bécsben, vagy Brüsselben, hol utczai zavargásokban, vagy politikai demonstratiókban, hol pedig tanárok iránti tiszteletlenségek durva manifestatióiban és egyéb tömeges garázdálkodásokban az köljog azon századaira emlékeztetnek, a melyekből tenyészisko láikkal az egyetemekkel együtt reánk maradtak.

Minthogy az ily zavargások és excesusok gazdasági-, bányász-, kereskedelmi stb. akademiákon ugyszólván soha, az egyetemeken pedig igen gyakran fordulnak elő: lehetetlen ezek okát is másban, mint az „akademiai szabadságok“ áldásos intézményének s az egy helyen egy intézet keretében concentrált 3—8 facultás hallgatóinak nagy tömegében keresni: mert az utóbbi körülmény illetőleg tudva van, hogy nagyobb tömegekben a fegyelmetlenség szelleme aránytalauul nagyobb táplálékot talál és a tömegben rejlő nagyobb erő tudatában fejét sokkal bátrabban emeli fel, mint kisebb körökben; az is evidens, hogy nevelés, műveltség és hajlam tekintetében egymástól annyira különböző fiatal emberekből álló sokaságban sokkal nagyobb mennyiségü anyag, ösztön, alkalom, törekvés és dispositio van felhalmozva mindenféle extravagantiákra és rendellenességekre, főleg ha ezen sokaság a középiskolai fegyelem bilincseiből csak imént kiszabadult éretlen itélettel, szabadságszomjas pezsgővérü fiatal emberekből áll, kik már koruknál fogva is a legextrémebb eszmékkel és felforgatási tendentiákkal, nemkülönben az eddigi középiskolai fegyelem és tanulási kényszer iránt utálattal eltelve, egyszerre minden átmenet nélkül csaknem korlátlan szabadság állapotába lépnek! Lehet-e ily fiatal emberekneк még csak rossz néven is venni, ha ők eddigi rabságukért a nagy városban bőven kinálkozó különféle élvezetekben keresnek kárpótlást, minden alkalommal demonstrálnak, insultálnak, közben-közben a a hazát, vagy szabadságot mentik meg, avagy trónokat és kormányokat forgatnak fel — a korcsmában!

De vajjon lehet-e a tanárokat is vádolni azért, ha ily — nagy számuk és szabadságuk tudatában mindenre kész fiatal emberekkel szemközt — szinte inkább személyes biztonságukra és — tandijaikra, mintsem a végre is hatálytalan catalogus-olvasás és egyéb ily „népszerütlen“ eszközök foganatositására gondolnak.

A bécsi egyetemen két évvel ezelőtt lezajlott Maasen-Lorencz-féle affaire, valamint a legujabban az olasz egyetemeken kitört, szinte forradalmi jellegű mozgalmak, azt hiszem, elég tanulságosan világitják meg a kérdést ezen oldalról is.

Kimutattam, — talán hosszadalmasabban, mint kellett volna, — azon okokat, melyek miatt jogi szakoktatas az egyetemeken lehetetlen.

Hosszasabban foglalkoztam pedig feladatomnak ezen inkább negativ oldalával azért, mert azon sajnos meggyőződésben élek, hogy nehezebben fog sikerülni szakoktatásunk fent ismertetett akadályait elháritani, mint azt megteremteni.

Egy oly országban ugyanis, melynek legislativájában minden párt liberálisnak és a modern állam terén állónak vallja ugyan magát, de ugyanazon lélekzettel mégis egy feudalis forendiházban sine qua nonját látja az igaz alkotmányosságnak, a melyben 452 csupa „liberális érzelmü“ képviselő között csak egy akad, a ki reá mer mutatni azon kiegyenlíthetlen ellentétre, mely egy ily „történeti alapon nyugvó“ forendiház és az ujkori népállam és parlamentarismus összes alapeszméi és intézményei között létezik, a hol annyi sürgős feladatok között, heteken át vitatkoznak a felett, hogy 30 vagy több legyen-e a kinevezett felső házi tagok száma, bele jöjjön-e a „zsidó hitfőnök“ vagy ne, 2000 vagy 3000 fit legyen-e a census stb, és csak azon egy törekvésben látszik valamennyi párt (legalább hallgatag) egyet érteni, hogy Magyarország közélete továbbra is Verbőczy populusa dilettantismusának és hatalmaskodásának maradjon kiváltságos dominiuma, melyből a munka és szakértelem demokratikus elemei továbbra is lehetőleg kizárva maradjanak; ily országban gyökeres reformokat bármely téren ugyan ne várjon senki.

A munka sikertelenségének bénitó tudata mindazonáital a kötelesség teljesitése alól nem mentvén fel, a következő II. fejezetben kifejtendem nézeteimet a jogi szakoktatás létesitése körüli teendőkről. Az előbbi fejezetben megállapitottam felsőbb oktatásunk bajainak diagnosisát, a következőkben reá fogok mutatni a bajok orvoslásának módjaira és eszközeire.

(Folyt. köv.)

Politikai hirek.

— **Gróf Széchenyi Pal** földmivelésügyi miniszter f. hó 17-ikén Kaposváron választói között megjelenvén, beszédet tartott, melyben az 5 éves mandatum és az Ausztriával kötendő szerződés mellett nyilatkozott, kijelentvén azonban, hogy a keleti tartományokkal szemben részünkről oly vámot kell behoznunk, minőt a nyugoti államok ellenünkben megállapitottak; ha pedig a nyugoti vámok következtében a gabonánk tulmértékben nyakunkon marad, az államnak a gazdák megmentésére minden lehetőt meg kell tennie. A mezőgazdasági válságból való kibontakozhatásra a gazda-közönségnek az olcsóbb termelést, takarékosságot és munkát ajánlja figyelmébe. Végül kijelenté a miniszter, hogy a mező-rendőrségi és állategészségügyi törvények nagyjából ugyan készen vannak már, de tárgyalásukra jelen ülésszak alatt alig lesz idő.

*

— **A magyar allam költségvetése** az 1886-ik évre a képviselőház mult csütörtöki ülésén beterjesztetett. Az összes kiadás 344,651.674 frt, (a mult évben 337,940.000 frt) az összes bevétel 329,790.397 forint (a mult évben 326,056,501 frt) s igy **a hiány 14,861.217 frt** (a mult évben 11,883.763 frt). E 14·8 milliónyi hiánynyal szemben áll 21,713.541 forintnyi beruházás. Jobb szeretnők azonban s az ország pénzügyei szempontjából szükségesnek is tartanók, ha a beruházások s általában a kiadások megszoritásával a hiány teljes eltüntetésére törekednék a kormány.

*

— **A magyar delegaczio** Bécsben csütörtökön tartotta első ülését. Ő Felsége a király ma, szombaton fogadja hivatalosan a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságokat.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara f. évi okt. hó 16-án Ráth Mátyás elnöklete alatt rendes havi közülést tartott, melyből felemlitjük a következő közérdekü tárgyakat: Kamarai titkár előadja az 18·2. évi osztrák-magyar általános vámtarifa véleményezésére kiküldött bizottság jelentését, melyet néhány vámtételt illető módositás után a közülés egész terjedelmében elfogadott. A miniszterium felhivására készitett ezen véleményes jelentésében többek közt ezt mondja a kamara: A nagyméltóságu m. kir. miniszteriumnak az osztrák-magyar vámtarifa módositása ügyében hozzánk érkezett felhivását némi meglepetéssel vettük, mert azon várakozásban voltunk, hogy az érdekelt szakkörök meghallgatása mellett előbb az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződésünk fog átvizsgáltatni, ha vajjon a szerződés ugy a mint van, Magyarországra nézve nem káros-e, s nincsenek-e annak oly pontjai, melyeket az ország érdekében megváltoztatni kell, — s előbb kiegyenlíttetvén a kölcsönös érdekek, a szerződés ujból való kötése után s ennek alapján fog majd az uj vámtarifa megállapittatni.

Alábbi véleményes javaslatainkat tehát igy a Magyarország és Ausztria közt jelenleg fennálló kereskedelmi és vámszerződés szem előtt tartása mellett teszszük. Minthogy azonban ezen szerződés már 1887-ben lejár s szerintünk csak lényeges módositás mellett kötendő meg ujra, ezekhez képest a vámtarifának 2—3 év multva ujabbi megváltoztatása válik majd szükségessé, mely gyakori tarifaváltoztatás ellenkezik a kereskedelmi politika elveivel s felette zavarólag hat a forgalomra.

A velünk forgalomban levő államokban körülbelül a 70-es évek eleje óta napirenden levő vámfelemelésekben mi nem az iparnak. a termelésnek nyujtott védelmet, hanem a már nem igen emelhető rendes adók mellett népszerü czim és ürügy alatt ujabb jövedelmi források nyitását látjuk. A vámoknak ma jobbára pénzügyi jelentőségük van, a mennyiben messze tulhaladják az egyes államok termelési alapfeltételeiben, jelesül a tőke, hitel, szállitás és munkabérben mutatkozó előnyülönbözetet kiegyenlitő mértékét. Az ily vámoknak a productióra és világforgalomra való kihátását, ugy véljük, nem szükséges itt bővebben fejtegetni.

A pécsi kamara távolról sem támogatója az elzárkozó s a szó való értelmében is vett védvámos törekvéseknek; nem hive azonban a minden áron való szabad kereskedelemnek sem. De látván és érezvén a mindeneknek védvámi harczát mindenek ellen, beisméri a kamara, hogy Magyarországnak is, ha nem is annyira a maga közgazdasági, mint inkább az Ausztriával közös magasabb állampolitikai érdekeiből követni kell az általános védvámpolitikai áramlatot.

A tarifa egyes tételeinek birálásánál tekintettel voltunk a két államtest ellentétes gazdasági helyzetére, vagyis az általunk javasolt tételeket a kölcsönös concedálás elve alapitva, Ausztria védvámos érdekeit Magyarország szabadkereskedelmi érdekeivel összeszegyeztetni igyekeztünk.

Továbbá, hogy az egyik-másik állam által kiviteli czikkeinkre vetett vámok ujabbi felemelésével provocált retorsio a kellő irány felé s igazságos arányban alkalmaztassék, az egyes vámtételek felemelését a forgalmi statistika adataiból s a belföldi termelési és fogyasztási arányokból vont következtetésekre alapitottuk.

Végül tekintet nélkül egyes államokra, a jelen körülmények közt szükségesnek véltük a vámnak átalán való felemelését csekély vagy épen semmi használati értékkel biró s fényüzési czikkeknél, továbbá oly iparágak termékeinél, mely iparágak nálunk még nem érvendenek olyan kedvező termelési alapfeltételeknek, mint a külföld hason iparágai.

A mi az osztrák-magyar általános vámtarifa szövegét, nomenclaturáját illeti, azt az európai államoknak Holzer J. által 1884-ben egy könnyü áttekintető könyben kiadott vámtarifaival tüzetesen összehasonlitván, be kell vallanunk, hogy az ugy a mint van, a viszonyoknak teljesen megfelelt s hogy azon semmi javitani, helyesbiteni, vagy pótolni valót nem találtunk.

A vámtarifa általános határozatainak III. czikkét, mely szerint „a mely áruk oly államokból jönnek, hol az osztrák és magyar hajók, vagy az osztrák-magyar monarchiából érkező áruk más államokéival kedvezőtlenebb bánásmódban részesülnek, a behozatalnál a vámtarifában megállapitott vámon felül még ennek 30%-át és a vámtarifa szerint vámmentesek az áru kereskedelmi értékének rendeleti uton megállapitandó 15 százaléknyi specificus vámot fizetnek“ — oda módositandónak véljük, hogy az imént emlitett 30% 50%-ra s a 15% 30%-ra emeltessék; mert ezen vámdijak a legtöbb európai államban sokkal magasabbak.

Az V. czikk szerint a különbözően vámozott részekből álló mechanikus keverék, ha az mint ilyen a tarifában külön megvámozva nincsen, ne azon keverék rész szerint legyen vámozandó, a mely a tarifában magasabb vám alá esik, hanem azon rész szerint, mely után legtöbb vámdij áll elő.

A XII. czikkhez. A különböző hitfelekezetek szegény templomai és egyházai számára rendelt szertartási tárgyak vámmentessége megszüntetendő, a mennyiben egy pár székesegyház kivételével majdnem minden templom kimutathatja szegénységét. Innen van, hogy Németországból évről évre több és több szertartási tárgyak u. n. paramenták importáltatnak hozzánk.

A vámmentesen behozható tárgyak sorába felveendők lennének a nyilvános előadásokhoz való színházi requisitumok, öltönyök, feltéve hogy legkésőbb 6 hónap alatt ismét kivitetnek.

Vámmentesekké teendők továbbá oly edények (nevezetesen hordók s egyéb tartályok) melyek nálunk terménynyel megtöltve ismét kivitetnek.

Ezek után áttér a kamara a vámtarifa 357 tételének biralatára s ugy kereskedelmi és ipari, valamint mezőgazdasági, tüzetesen mindenféle érdekeiből mintegy 200 tételnek vámját 5—50%-ig felemolni javasolja.

A kamara e véleményes jelentésének egy érdekesen kimagasló része ez, mely a gabona kivételes vámmentes behozatalának megszüntetését s illetve a fenálló gabonavámok felemelését javasolja.

A kik a kamara ezen munkálata iránt különösen érdeklődnek, azt a kamarának nyomatásban megjelenő jegyzőkönyvi kiadványában egész terjedelmében megtalálják.

Az igazságügyi m. kir. miniszteriumnak a kamara felterjesztésére adott azon leirata, mely szerint Barcson kir. járásbiróság ezuttal felállitható nem volt, sajnálattal tudomásul vétetett.

Az elnökség az iránt való inditványa, hogy tekintettel a Magyarország és az osztrák-magyar bank közt fennálló, de 2 év mulva lejáró szerződés ujból való megkötése érdekében a két fél közt legközelebb megkezdődő tárgyalásra, egy bankfióknak Pécsett való felállitása érdekében a pénzügyi m. kir. miniszteriumhoz s a bank igazgatóságához felterjesztés intéztessék, — az előadott okok helyeslése mellett egyhangulag elfogadtatott.

Titkár előadja Littke L. pécsi borkereskedő czégnek hiteles okiratokkal támogatott panaszát, mely szerint egy Romániába inditott áruküldeménye azért lett a román vámhivatal által visszautasitva, mert a küldeményhez csatolt származási hely a pécsi politikai hatóság által állitatott ki. A kamara ez esetben a Romániával fennálló kereskedelmi és vámszövetségünk iséméi önkényes megsértését s a nevezett országgal való gazdasági érintkezés lehetetlenné tételére irányuló rosszakaratot lát. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak f. évi julius hó 13-ról kelt értesitése szerint a Magyarországból Romániába küldendő áruk származási bizonyitványa ugyanis vagy az inditás helyén levő politikai hatóság, vagy a kiviteli vámhivatal főnöke által állitandó ki. Ezen feltételt a román kormány szabta meg s a magyar áruk — mint a jelen eset igazolja — annak betartása mellett sem eresztetnek át a román határon. A kamara ezen esetet közölni fogja a miniszteriummal, mem ugyan azon czélból, hogy az ily eljárás megszüntetése czéljából lépések tétessenek, a mennyiben ilyenek Romániával szemben ugy sem lennének eredményesek, hanem azért, hogy a kamara egy ujabb ténynyel igazolja, miszerint a Romániával való kereskedelmi és vámszerződés kötése nemcsak nem kivánatos, hanem az adott viszonyok mellett lehetetlen is.

A tabi ipartestület alapszabályai jóváhagyandóknak véleményeztettek.

Erdődy Gyula kamarai levelező tag beadványa értelmében a kamara felterjesztést fog a pénzügyi m. kir. miniszteriumhoz intézni az iránt, hogy a váltóürlapok jobb papirosból készittessenek.

Több pécs-budai külvárosi kereskedőnek az iránt való folyamodását, hogy a kamara a budai külvárosi postahivatalnak távirdahivatallal leendő összekötését a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumnál kieszközölje, — a közülés figyelembe vehetőnek nem találta.

Felső-Segesd somogymegyei községnek három országos vásár engedélyezése iránt való kérelme elutasitólag, a heti vásár iránt való kérelme azonban pártolólag véleményeztetett.

Szigetvár községi elöljáróságának az italmérési jogot szabályozó rendeletek több pontjának mikénti magyarázása tárgyában a belügyi m. kir. miniszteriumhoz intézendő felterjesztés iránt való megkeresévnyét a közülés azon indokolással vetette el, hogy a szóban levő rendeletek illető pontjai eléggé határozottak, világosak arra nézve, hogy minden félremagyarázás kizártnak tekintethessék.

Szinház és müvészet.

(r.) Szintársulatunk — mint látszik, még mindig nincs teljesen szervezve, legalább arra enged következtetni a lefolyt hét müsorozata, mely egészben véve kicsépelt darabokból állott s hozzá oly genreből, melyek nálunk csak akkor vonzanak közönséget, ha ujak, vagy határozottan jelesek. Az eredményt az igazgató eléggé tapasztalhatta, mert hisz alig volt még estéje, mely a napi költségnél többet hozott volna. A közönség izlését tanulmányozni s ennek megfelelő repertort összeállitani, ez minden igazgatónak — saját érdekében fóleladata, különben nagyon könnyen megesik, hogy a közönség a szinháztól egészen elidegenedik s már nem lesz az a szép szó, mi ujra megkedvelteti vele. Figyelmeztetjük azért az igazgatót, hogy a jelen állapotnak vessen véget minél hamarább, hozzon szinre ujabb termékeket s fektessen sulyt az operette-re, mert hiába, akárhogy kárhoztassuk is ez ellen, a közönség izlése egyszer megkivánja, el van kényeztetve s ez ellen tenni nem lehet.

*

A lefolyt hétben előadásra került „A lidérez“ másodszor, „Liliomfi“, „A jó módunk“ és „Nők az alkotmányban“. Az előadások, tekintve a kezdet nehézségeit, elég simán folytak s bár eddig a szereplők egyike sem talált alkalmat a tisztes sikeren tulemelkedni, mégis el kell ismernünk, hogy van a társulatban számos tag, ki nemcsak specialis szakmában, de általánosságban is a szinészet oly fokán áll, hogy bármi pretenziós igényeknek is megfelel. Első helyen felemlitjük Kissné Honti Mari asszonyt, ki népszinműben annyi eredetiséggel s könyüdséggel játszik s énekel, mint kevés vidéki szinésznő s e mellett kedves, behizelgő fellépésében csinos jelenség, beszédében eltalálja a természetes, népies hangot s e mellett mély érzést is tud kifejteni s igy nem is csodáljuk, hogy a közönség nagyon hódolt resze már is kedveltjévé tette s minden fellépését zajos ovatióval fogadja. Egyre azonban figyelmeztetjük, hogy játékában valamivel nyugodtabb legyen s ne csapjon át minden alkalommal a soubrette burlesk szinezésébe. — Elismeréssel kell szólnunk Perlaki Gizella kisasszonyról is, kit eddig két elég kétes értékü szerepben láttunk s igy határozottan még meg nem is itélhetjük; de a kisasszony e szerepekben is talált alkalmat reményekre jogositó tehetségét bemutatni, mi azonban inkább csak külső sikerben nyilvánult. Még lesz alkalmunk játékával bővebben is foglalkozni, a mikor nem fogjuk elmulasztani, őt fogyatkozásaira is figyelmeztetni. A férfiak közül felemlitjük Toldy Ferencz, Püspöki Imre, Ráthey, Mezei, Deák urakat, kik mindegyike egyes szerepkőben jeles aquisitiókat s kiket alkalmilag külön is fogunk méltányolni.

*

Az országos dalárszövetség központi választmánya a jövő évben Pécsett tartandó orsz. dalünnepély versenykardalára a pályázat kiirását elhatározta. Pályadij 20 drb. arany. Pályázati határidő f. é. november 20-ika. — A biráló-bizottság Erkel Ferencz, Simonfy, Ábrányi, Hubay és Zimay urakból alakult. A bizottság feladata azonban csak oda terjed, hogy a beérkezendő müvekből a legjobbakat (4—5) kijelöli, a melyekből aztán maguk a dalegyesületek fogják a versenydarabot szavazattöbbséggel kiválasztani.

*

Értesitjük a közönséget, miszerint az igazgatóság, többek óhajának engedve, 20%-os árméréskéltü szelvény-jegyeket bocsátott ki, melyek a rendes napi jegyekért a pénztárnál tetszésszerinti mennyiségben beválthatók; ha azonban a szinlapon jelezve van, hogy a szelvények nem érvényesek, ugy azon előadásra nem használhatók. Tiz szelvény ára nagy páholyokra 32 frt, támlásszékre 6 frt 50 kr. A szelvények kaphatók a szinházi irodában (Széchenyi-tér 14. k. I. emelet) és Dömel asszonytól.

*

Hangverseny évad. A „Pécsi Dalárda“ a télen át adandó néhány nagyobb szabásu hangversenyre előkészületeket tesz és e czélból a nódalegylet is megkezdi ujra rendes énekgyakorlatait, melyek már hónapok óta szünetelnek. — E mellett a zeneegylet is fog néhány philharmonikus és kamarahangversenyt adni és hogy ezek müvészi tekintetben kifogástalant nyujtsanak, az egyleti karmester s igazgató már most foglalkoznak a müsorozatok összeállitásában s a közreműködő erők megnyerésében.

*

A jövő heti müsor a következő: Vasárnap „Tót leány,“ hétfőn „Arany pók,“ kedden „Czigányprincz,“ szerdán „Váljunk el,“ csütörtökön „Kornevilli harangok,“ szombaton „Üdvöske,“ vasárnap, nov. 1-én „Molnár és gyermeke.“ előkészületben: „Rozina,“ „Chatoni kastély“ operettek, „Denise“ szinmű és „Fekete gyémántok.“

---

emlékkönyvébe szántam, fogadja kérem tőlem oly kegyesen, mint a mily készségesen én nyujtom:

Szentelt virág a tiszta szerelem,
Az angyalok szép kertjében terem;
Az Isten ülteté oda maga,
Hogy lenne boldogságunk zálogа.
Ne mondd tehát: „szeretni nem szabad!
A sziv, mely nem szeret, Istent tagad!
Örök törvény parancsa int feléd:
Öleld az ideált, ha fölleléd!
Öleld! Legyen herczeg vagy kézmüves,
A ki szeret: csupán szivet keres.
Egy égi kéz csak ő hozzá kötött!
Csak őt, csak őt szeretheted hiven,
Arass bár győzelmet ezer sziven.
Az Isten egy, a többi csak bálvány,
Csak ez ragyog, hevit, — a többi árny.
De ezt ha titkon is, szeretned kell,
Egy néma, szent szerelmi esküvel.
Minek ideje szivből jön s oda
Vezet bizonynyal asszonyom vissza!

Ez eskü perczében érezni fogja asszonyom, hogy van Önnek szive, mely tud szeretni, szerelemben üdvözülni, mely urrá lett maga fölött s melynek nem kell vezetés. Addig azonban — engedje tisztelettel megjegyeznem — hiü törekvés leend saját magát a saját szivébe más által vezettetni.

Egyébiránt bocsásson meg, ha kellemetlen voltam Önnek! Pusztán lakom s az Ön kiméletes, szeretetreméltó társaságától távol.

István Pista.

Hirek.

MEGHIVÁS. A f. hó 26-án tartandó városi közgyülés tárgyai megbeszélése végett a bizottságnak pártunkhoz tartozó tagjai f. hó 25-én délután 3 órakor a „Hattyu“ emeleti étermében tartandó értekezletre tisztelettel meghivatnak.

A szabadelvü kör elnöksége.

Nándor napján Pécs szab. kir. város közönsége nevében a város tanácsa táviratilag fejezte ki jelenleg a fővárosban tartózkodó püspökünknek: dr. Dulánszky Nándor ő excellenciájának üdvözletét és jó kivánatait, mire egyháznegymének feje Aidinger János királyi tanácsos polgármesterhez intézett táviratában következőleg válaszolt: „Nagyságodnak és a tekintetes tanácsnak kegyes megemlékezéseért hálás köszönetet mondok, szivem mélyéből viszont azt kivánva, hogy az Isteni gondviselés kedves Pécs városunkat mindenkor szent oltalmában részesitve nagyságodat és a nemes tanácsot annak java és felvirágoztatására irányzott buzgalmukban áldásokkal tetézve. Dulánszky püspök.“

Pécs sz. kir. város és a Majláth csalad. Hogy városunk az ország szolgálatában oly nagy érdemeket szerzett Majláth család iránt mily kegyelettel viseltetik, legjobban mutatja azon körülmény, hogy városunk egyik tere és utczája e család nevéről neveztetett el. Különösen a város tanácsa e nemes családot és annak tagjait, kik megyénkben és városunkban birtokosok, mindenkor városunk első polgáraiul tekintette. Ez érzelemből kiindulva azon alkalomból, hogy Ő Felsége néhai Majláth György országbiró 5 fiát magyar grófi méltóságra emelte, a város tanácsa özvegy Majláth Györgyné ő méltóságához üdvözlő iratot intézett, az ősi családot ért méltó kitüntetés felett öszinte örömének adva kifejést, mi bizonyára csak erősbiteni fogja azon szives viszonyt, mely a Majláth család és városunk között oly rég idő óta fennáll.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara azon alkalomból, hogy Zsolnay Vilmos kamarai beltag a vaskoronarenddel tüntettetett ki, e hó 16-án tartott közüléséből 20 tagból álló küldöttséget bizott meg azzal, hogy Zsolnay Vilmosnak a kamara üdvözletét és szerencsekivánatait fejezze ki. A küldöttség e hó 18-án tisztelgett Zsolnay urnál. Ráth Mátyás kamarai elnök üdvözlő beszédében hangsulyozva, hogy a kamara Zsolnay urnak e kitüntetésében a kiváló személyi érdemek elismerése s megjutalmazása mellett az industrialis tevékenység és ipari haladás legmagasabb megtisztelését is latja, az ünnepeltnek zavartalan boldogsággal jutalmazott hosszu életet kivánt s azon óhaját fejezte ki, hogy a Zsolnay gyárnak herczegi czimernél is fényesebben ragyogó 5 tornyu védjegye a világ minden részében sokáig s minél kiterjedtebb mértékben birdesse, terjeszsze a Zsolnay nevet. Zsolnay Vilmos öszinte meghatottsággal köszönte meg a kamarának e nagybecsü figyelmét. — Ugyanesak e kitüntetés alkalmából a város tanácsa levélben fejezte ki szerencse-kivánatait a hazai majolika-gyáripar terén oly kiváló érdemeket szerzett polgár iránt, ki világhirü gyártmányaival nemcsak önmagának, de városunknak is örök nevet szerzett.

Gyászjelentés. Dr. Szilvásy Mihály szászvári plébános mint fia, Szilvásy Katalin, özvegy Gondos Jánosné mint leánya, ennek Mariska és Gyula gyermekei mint unokái, Zsinkó István kanonok és özvegy Vörös Kristófné mint testvérei, ugy nagy számu rokonsága fájdalmas szivvel jelentik özv. Szilvásy Mihályné szul. Zsinkó Erzsébetnek a haidoklók szentségének ismételt folvétele után végelgyengülésben f. hó 18-án éjjeli 12 órakor életének 70-ik évében bekövetkezett csendes halálát. A megboldogult f. hó 20-án délután 4 órakor log az iskola-utczai 6. szám alatti házból a budai közkórházi sirkertben örök nyugalomra tétetett. Az engesztelő szent-mise pedig f. hó 21-én az Apáczák-templomában 10 órakor lesz érette bemutatva. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Kinevezés. Visy Pál pécsi törvényszéki jegyző a siklósi járásbirósághoz albirónak neveztetett ki.

Halálozás. F. hó 17-ikén hunyt el Németbólyban rövid szenvedés után dr. Weiszmayer Adolf tiszteletbeli járás- és kórorvos, tevékeny életének 60-ik, boldog házasságának 31-ik évében. Az elhunyt munkás életét a szenvedő emberiség szolgálatában töltö. Mint orvos: rendkivül buzgó és ügyes, mint ember: barátságos és szeretetreméltó volt s széles körben köztiszteletben állott. Előbb 20 évig Pécsváradon, majd több évig a fővárosban működött, honnan azonban egészsége helyreállitása végett megyénkbe visszajövén. Német-Bólyban telepedett le s ott 7 évig működött, Gyászoló özvegye és két szerető gyermeke sirataják. Temetése nagy részvét mellett 18-ikán történt. Áldás emlékezetén. U. B.

Hazafias kérelem városunkhoz. Dr. Fodor József egyetemi tanár, városunk nagybirü szülötte és dr. Kresz Géza a Budapesten mar létező hygieniai muzeum gyarapithatására Pécs sz. kir. város törvényhatóságát és a városi közkórház igazgatóságát felkérték, hogy a városi közkórház, a Rudolfinum-árvaház, az épitendő vizvezeték, a katonai korház és szegényház tervezett, melyek az országos kiállitásra felküldettek, a nevezett muzeumnak ajándékozni, illetőleg a muzeum tulajdonába bocsátás feltételeit velők közölni sziveskedjék. Tekintve azon nagy hasznot, mely a higieniai muzeum fennállásából és gyarapodásból hazai közegészségügyünkre hárul, nem kétkedünk, hogy a városi közgyülés a kiváló tudós kérelmét teljesiteni fogja s ha a tervrajzokat és mintákat eredetben nem is, de másolatban a higieniai muzeum birtokába fogja bocsátani.

Hymen. Hétfőn d. u. 4 órakor vezette oltárhoz Siklóson Szofits Koszta terehegyi bérlő Hönig Mariska kisasszonyt, Hönig N. terehegyi volt bérlő leányát.

Székesegyházunkban a festői munkálatok ez évre befejeztettek, illetőleg a beállott zord idóre való tekintetből abbanhagyattak. Ugyanezt mondhatjuk a szobrászati munkákra is, amecnyiben a 12 apostol szobor Kiss György kitünő mintázatai után az utolsóig elkészült. Nem moudunk ujat, midőn azt állitjuk, hogy e 12 szoborral a kiváló művész lényegesen hozzá járult neve megörökitéséhez, mely immár székesegyháznunkkal elválhatatlan kapcsolatban áll. Mint értesülünk, nemsokára meg fognak tétetni a készületek, hogy a szobrok a székesegyház épületére felvonassanak.

Gyermek-menhely és lelenczház. Örömmel értesülünk, hogy a lelencz-házra és gyermekmenhelyekre vonatkozó összes ügyek rendeztetvén, a nevezett emberbaráti intézetek már a közel jövőben megnyittatnak. A lelenczház 1886. január havával nyitatik meg a Matessa-féle házban, 2 soror vezetése alatt, egyelőre 7 lelencz felvételével. A gyermekmenhelyek szintén január havában lépnek életbe és pedig egy az Ágoston-téri uj iskolában, 1 a lelenczházban, 1 pedig később a szegényházban. Az Ágoston-téri gyermekmenhelyben 30 szegénysorsu gyermek fog ingyen felvétetni. Az erre vonatkozó kérvények Károly Ignácz budai külvárosi plébános utján a városi gyermekmenhely-bizottsághoz intézendők. Egy gyermekért a szülők egy napra csak 10 krt tartoznak fizetni, mely összegért a kiesinyek kellő mennyiségű és tápláló meleg étellel is elláttatnak. A gyermekmenhely vezetése Szigriszt tanitónőre fog bizatni. — Ez emberbaráti és rendkivüli fontosságu intézetek létesitése ujabb fényben tünteti fel városunk áldozatkészségét s azon helyes érzéket, melyet a városunk ügyeit intéző férfiak a közszükséget képező intézetetek létesitésében tanusitanak. Ugy a lelencz-ház, mint a gyermekmenhelyek kezdetben csak szerény körben fognak mozogni; a nemes emberbarátok és jotékony hagyományozók azonban bizonyára lehetővé fogják tenni, hogy a kérdéses intézetek a virágzás magas fokára emelkedjenek.

Felekezeti középiskolák látogatása. A közoktatási miniszter a dunamelléki ref: egyházkerület főhatósága alatt álló gyönki algimnázium, a dunántuli ref. egyházkerület főhatósága alatt álló csurgói főgimnázium s a dunántuli ágostai hitvallású egyházkerület főhatósága alatt álló bonyhádi algimnázium megtalálgatására s azokban az állami felügyelet gyakorlására, illetőleg jelentés tételre az 1885—6-ik iskolai taney tartalmára Mészáros Nándor pécsi tankerületi főigazgatót küldte ki.

A pécsi kir. törvényszékhez Porgesz Miksa díjas törvényszéki joggyakornokká neveztetett ki. — Foglits Viktor, Foglits János nyugalmazott uradalmi kincstári tiszt fia a magyar kir. vasutak szolnoki állomásához üzletgyakornoknak neveztetett ki.

A képesitéshez kötött iparosokat Vaszary Gy. rendőrkapitány, mint iparhatósági biztos, a f. évi október hó 29-én délelőtt 10 órakor a városi közgyülési teremben tartandó közgyülésre hivja meg, mely gyülésnek czélja a multi évi 39266. sz. ministeri rendelet folytán az ipartestület megalakitása, elnök, előljáróság és tisztviselők választása. Iparosaink mindenesetre számosan fognak résztvenni a gyülésen.

Jogász tánczestély. A pécsi jogakadémiai polgárai által november 4-ikén tartandó tánczestélyre a meghivók már székküldettek. A rendezőség felkéri mindazokat, kik esetleg meghivót nem kaptak, de arra jogot tartanak, hogy e czélból hozzá, (Lyceumépület 2-ik emelet, „Jogakadémiai olvasó kör“) fordulni sziveskedjenek.

Vasuti összeköttetésünkről. Mindenki előtt ismeretes dolog, hogy városunk forgalmi viszonyai mily kedvezőtlenek s hogy egy vasut-társulatnak csak a mentől nagyobb osztalek bezsebelésére irányzott törekvése következtében mennyire botrányosak s oly nagy forgalmu város iránt, mint a minő Pécs, menynyire méltánytalanok. De talán rövid időn előnyös változás fog e téren beállni. Mint értesülünk, a Budapest-pécsi és a magyar államvasutak közt tárgyalások folynak egy gyors-személyvonat berendezésére, mely a Déli-vasut mellőzésével Uj-Szőnyön, Budapesten és Pécsen át Bécsbő Szerajevóig közlekednék. Adtuk e hirt, ugy, a mint mi hallottuk. Közelebb tüzetesen fogunk vasuti viszonyainkkal foglalkozni.

A „Pécsi korcsolyázó-egylet“ választmánya f. hó 24 én, ma szombaton délutan 4 órakor Littke J. egyleti elnök urnál ülést tart. A választmányi tagok felkéretnek, hogy ez ülésen megjelenni sziveskedjenek.

Lovasár. A cs. kir. hadsereg részére az ország különböző vidékein birdetett lóvásár Pécsett f. hó 21-én tartatott meg, melyen, minthogy a somogymegyeiek részére külön határnap nem tüzetett ki, a baranyamegyeiekkel együtt a somogyi gazdák is megjelentek lovaikkal. Elővezettetett összesen 272 drb ló, ezekből megvétetett Kovacs Istvántól (Aszaló) 1 drb 300 frtért, Tar Jánostól (Berki) 1 drb 260 frtért, Nagy Ferenztől (Hobol) 1 drb 280 frtért, Tóth Györgytől (Sz.-Dienes) 1 drb 300 frtért, Schleczinger Mórtól (Pécs) 1 drb 300 frtért, Rehling Jánostól (Pécs) 1 drb 350 frtért, Bódi Jánostól (Gerde) 1 db 450 frtért, Pucher Józseftől (Kis-Kozár) 1 drb 340 frtért, Dudás Józseftől (Baksa) 2 drb 600 frtért, Biedermann Erzsébettől (Üszög) 1 drb 350 frtért s végül egy pécsi honvédtisztől 1 drb 450 frért.

Az országos lokiállitason megyénk, mint lapunk mult számának közleményéből is kitünik, igen szép eredményt ért el. Az ott kiallitott lovak közül meg a kiallíttason eladatott Szakos János (Nagy-Harsány) 1 db lova 450 frtért és Kis-Pápa István (Csuza) 1 db lova 400 frtért, Bernát József (Szt.-Király) Rózsa nevü 4 éves sötétsárga kancáját is kérték 400 frtért, de a tulajdonos ez árért nem volt hajlandó eladni. A pécsi lóvásáron aztán eladta 360 frtét. Ugy számit — sajnos, igen sokszor — a magyar ember.

Szaporitsuk vasáraink. A városi tanácshoz több polgár, u. m.: Nagy-Gadó József, Jankovits Hugó, Bubreg Pál, Kovácsics János és József, Hegyiré László, Deák József, Gadó Mátyás és József, Károly Mátyás, Krautsak Ferencz, Hannuy Mátyás, Burghardt István, Gyimóthy Gyula, Böhm Nándor, Mátievits Mátyás, Imre és György, Vidákovics György, Novák Mihály, Katics József, Ozorai István, Vlasics István, Hajdu György és Uglán Ferencz folyamodványt intéztek, melyben városunk lakosságának és forgalmának örvendetes növekedésére és különösen azon körülményre hivatkozva, hogy a városunkban szokásos 4 országos vásár között rendesen igen hosszu idő, 10—16 hét esik közbül, a Husvét előtti hétben és Szent-Mihály hetében 2 uj országos vásár megtarthatására kormányhatósági engedély kiszközlését kérik. Részünkről teljesen helyeseljük a vásáraink számának szaporitását czélzó mozgalmat. Szükségünk van erre nagyon, egyrészt azért, hogy városunkat mindinkább forgalmi központtá tegyük, mire ujabb időben szép reményeink is vannak, mert ló és szarvasmarha vásáraink egyre nagyobb hirre vergődnek, másrészt pedig azért, mert tagadhatatlan, hogy meglevő vásáraink egyrésze a téli és tavaszi kedvezőtlen időjárás, meg a sok apró-cseprő falusi vásár engedélyezése következtében ritkán szokott sikerülni. Hiszszük, hogy e városunk összes érdekeire nagy fontosságu ügy kedvező megoldása sem a f. hó 26-án tartandó városi közgyülés, sem a foldmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter részéről nem fog gátló akadályokba ütközni.

Egér a csapdaban. Farkas Györgyné Orsolya-utczai lakos szerdán d. e. kiment a temetőbe, a kulcsot — ősi szokás szerint — könnyen hozzáférhető helyen hagyva, hogy iskolás gyermekei hazajövet bemehessenek. A temetőből délfelé visszajöve, gyermekeit az utczán, a házajtót pedig belülről zárva találta. A szobában egy idegen asszonyt látott, ki, miután a zajra több szomszéd sietett elő, az ablakon át menekülni akart, szándékában azonban meggátolatott és letartóztatott. Az illető nem más, mint Sibik Jánosné született Fibinger Kati ismert és megátalkodott tolvajnő. Átadatott a királyi ügyészségnek.

Helybenhagyott szabályrendeletek. A zsibárus iparról, valamint a bérkocsi, hordár, társaskocsi, foglalkozást közvetitő és cselédszerző, tov bbá a kéményseprő iparról szóló városi szabályrendeletek többkevesebb, de általában véve lényegtelen módositásokkal kormányhatóságilag helybenhagyattak.

Birság. A „Hofler Testvérek és Társa“ czég a Stirling-féle borgyárban a köztisztasági szabályrendelet áthágásáért 50 frt birságra itéltetett.

A szüret eredménye Német-Bóly vidékén különböző. Mig a németbólyiak és borjadiaknak a nyári jégverés következtében kevés szüretelni valójuk volt, addig Szajk, Liptód, Babarcz és Versend jóminőségü és nagymennyiségü bort kaptak. A kukoricza-szüret is bevégeztetett már. Eredménye mennyiségre nézve csekélyebb, de minőségre jobb a tavalyinál. A szántási és vetési munkálatok a legkedvezőbb időjárás mellett javában folynak.

Jó példa. Szmodics Viktor perlaki segédszolgabiró évenként 100 frtot ajánlott fel a perlaki állami népiskola azon tanulóinak megtanulmazására, kik a magyar nyelvben legnagyobb előmenetelt tesznek. — Az ily áldozatra kész hazafiak Baranyamegyében is nagyon elkelnének.

A mohacsi ipariskolához tanitóul a Mohácsről elköltözött Filep Endre helyébe a f. hó 16-án tartott községi képviseleti közgyülésén Stajevits János ajánlatára az iparisskolai bizottság által ajánlott Boda Károly ellenében Jankovics György görög keleti vallásu tanitó választatott meg.

Verekedés és gyujtogatás. Vasárnap éjjel Ligeten, mint levelezőnk irja, a korcsmában mulatók összeszesztek. Hogy győzők és legyőzöttek feles számmal voltak, mondanunk is felesleges. A főhős azonban, egy jómódu fiatal polgár pórul járt, mert a legyőzöttek boszujokban még az éjjel felgyujtották házát, mely nagymennyiségü széna- és szalma-készlettel el is hamvadt. — Ugyanesak ez időben Husztóton a korcsmahősök, mivel az erélyes biró a zenét csak 9 óráig engedte játszani s a mulatságot eltiltotta, felingerülten a biót véresre verték, a helyettes biróra pedig egy rovott életü ember, ki már lólopás végett büntetve volt, rálőtt. Ugy látszik, hogy vagy az idei termés nagyon erős, vagy pedig az azon vidéki korcsmárosok nem értenek kellőleg a borfelereszténhez.

Babona. A „Mohács és Vidéke“ irja: Mennyire hátra van még népünk a felvilágosodás terén, kitünik a következőkből. Özv. Vukovics Sándorné folyó hó 13-án Liptódon meggyilkolt férje holttetemének Mohácsra való hazaszállitására a hatósági engedélyt kieszközölvén, a szükséges orvos-rendőri intézkedéseket is megtéttette. De az elszállitást a községi lakósok ellentállással megakadályozták azon babonás félelemből, hogy határukat a jég elveri. A hatósági intézkedésnek ennek folytán karhatalommal kellett érvényt szerezni. Miután a vallási elvek szerint nem csak a vallástalanság, hanem a babona is bün, lelkészeinknek ezen eset szép alkalmul szolgálhatna az efféle babona kiirtását a szószékről megkisérteni.

Stroszmayer és a vörös posztó. Ez a vörös posztó jelen esetben a derék Marince község kérelme volt. E község tulnyomóan magyar lakossága ugyanis magyar iskolát szándékozván felállitani, püspökéhez, Stroszmayerhez fordult segélyért. A megdühösödött püspök azonban azt felelte a küldötteknek, hogy amig ő egy horvát kődmönt lát, addig nem fogják a marinceiek ezt elérni. — Dunántuli közmüvelődési egyesület, ha te már léteznél!!

Tolnamegyei hirek. A szegszárdi reformátusegyház templomának százados ünnepélye alkalmával f. hó 31-ikén a szegszárdi uradalmi nagyvendéglőben tánczczal egybekötött estély tartatik a dalárda, Kenézy Csatár és Landeres Lilla közreműködésével. A tepmlom beszentelési ünnepélyén Szász Károly református püspök is jelen fog lenni. Fogadtatására nagy előkészületek tétetnek. — Reichl Sándor f. hó 14-ikén tartotta esküvőjét Bonyhádon Waig Paula kisasszonynyal. — A szálkaerdőben 14-én szarvasvadászat volt, elejtetett 1 darab szarvas. — Azidei szüretelésü szegszárdi vörös bor kitünő minőségü. Szine a legszebb sötét gránát szin, zamata kellemes, édessége teljes. Jósága vetekszik az 1858-iki termésével, melynek ára már a második évben aránként 30 frt volt. — Simándy Zsigmond szimigazgató társulatával Pakson működött, igen lanyha pártolás mellett. Paksról Tolnára ment a társulat. A téli szállás helye Szegszárd, hova — program szerint — f. hó 24-ikén érkezik a társulat. — Koharits Lajos, a szegszárdi népbank igazgatója állásáról leköszönt. — Duna-Földvár mellett jelenleg vizszabályozási munka folyik, melyet az állami folyammérnöki hivatal teljesit. É végre elzárták a Duna bal-ágát, mely a felső szigetet környezi, hogy a viz az elzátonyosult jobb ágba jusson s folyásának erejével a sok zátonyt, mely a hajózást akadályozza, elsodorja.

A szaj es fogak tisztitására, valamint száj és foglájás ellen igen ajánlható a Schulhof Kálmán Robert által feltalált és szabadalmazott „Sopiána szájszesz,“ mely azonkivül, hogy gyorsan hat és csekély mennyiségben fogyasztandó, nemcsak minden tekintetben többet ér a Popp-féle Anatherin szájviznél, hanem annál még tetemesen olcsóbb is. Városunk legkiválóbb orvosai elismerőleg nyilatkoztak a „Sopiána száj-szesz“-ről. Lapunk erre vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Nálunk is nagyon kapós. Uj Szent Anna. Magyarországz. Tisztelt uram! Mult hó 4-én kelt becses soraira válaszul örömmel irhatom, hogy Brand R. gyógyszerész svájczi labdacsait makacs székrekedésem ellen a legjobb sikerrel használtam és kérem szivesked jék e kitünő labdacsokból még két dobozzal küldeni. Szivesen ragadom meg az alkalmat, hogy e jó háziszert mindenkinek ajánljam. Tisztelettel Steiner Lambert.

A vételkor mindig meg kell győződni, hogy a Brandt R gyógyszerész svájczi labdacsainak mindenik dobozán (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszertárakban) rajta van-e czégjegyül a fehér-kereszt vörös mezőben s Brandt R. nevaláirása, minden más fajta csomag visszautasitandó.

Törvènyszéki csarnok.

Büntető ügyek.

Október 26. és 27-én.

1414/1885. Nyers Lajes és társai ellen többrendbeli sikkasztás miatt.

Október 30-án.

4822/1885. Hoffer Ferencz és társa ellen lopás miatt.
4879/1885. Papp János ellen gyujtogatás miatt.

Október 31-én.

2437/1885. Suvako, Vinkó és társai ellen lopás miatt.
2495/1885. Ferkovits Stevo és társa ellen sulyos testi sértés miatt.

Gabona-árjegyzék

a Pécsett 1885. évi október 17-én tartott hetivásárról.

100 kilogramm	jó		közepszerü		legalábbvaló	
Buza . . .	7 frt	30 kr,	7 frt	10 kr.	6 frt	80 kr.
Kétszeres .	6 „	30 „	6 „	10 „	— „	— „
Rozs . . .	6 „	— „	5 „	60 „	— „	— „
Árpa . . .	6 „	— „	5 „	60 „	— „	— „
Zab . . .	6 „	20 „	6 „	— „	— „	— „
Kukoricza	5 „	— „	4 „	80 „	— „	— „
Hajdina .	— „	— „	— „	— „	— „	— „

Métermázsa:

Széna . . 3 frt 90 kr. — Szalma . 1 frt 20 kr.

Szerkesztői üzenetek.

Fővárosi. Jelen számunkra elkés ve érkezett. Köszönette felhasználjuk.

Sásd. A jelzett napról keltezve semmifele tudósitás sem érkezett hozzánk.

Martonfa. Jövő számunkban.

Kémend. Nem kaphatnánk vagy egy árva sornyi levelet.

Okány. A kérdeses ügyben mi nem lehetünk kezelőmányeszök. — Szivességért és a küldött apróságokért fogadja köszönetünket.

Laptulajdonos: FEKETE MIHÁLY. | Felelős szerkesztő: FEILER MIHÁLY.

KIS HIRDETÉSEK.

Egy régi sütőüzlet minden hozzáváló eszközökkel bolti lakhelyiséggel együtt jövő 1886. május hó 1-jére bérbeadandó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Egy felolvasónő, ki a magyar és német nyelvben jártas, kerestetik. Bővebb tudósitást ad a kiadóhivatal.

Gradinán, (Slavonia, Verőcze-megye) 1200 darab fiatal tenyészbirka, 60 darab szarvasmarha. tinók, tehenek, 50 darab ló, köztük tenyészkanczák s félvér steuer csikók és 300 darab sertés eladandó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Két kisebb tanuló teljes ellátásra, tisztességes megbizható családnál jutányos árért elvállaltatik. Bővebb értesitést a kiadó hivatal ad.

Okleveles tanitónő Pécsett nevelőnőnek, vagy órák adására ajánlkozik. Bővebb értesitést a kiadó-hivatal ad

Hirdetések

7575/1885. **Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajtatónak Horváth Mia és társai végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék a siklosi kir. járásbiróság területén levő Drávaszentmárton községben fekvő s a drávaszentmártoni 111. sz. tjkben 1. alatt felvett 1/8 külterkelre 419 frt, a II. alatti 1/8 telekre 420 forint, valamint a drávaszentmártoni 126 számu telekjkben felvett 1/8 külteleke az árverést 402 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi **november hó 18-án** délelőtt 10 órakor Drávaszentmárton községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 41 frt 90 kr, 42 frtot és 40 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 41 §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi augusztus hó 22-én tartott üléséből

kiadta **Galovits A.,** kir. tszéki jegyző.

9687/1885. **Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Gonda Mihály viszlói lakos végrehajtatónak Hegedüs Verona férj. Csike Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 23 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. trvszék területén lévő Kisasszonyfán fekvő, a kisasszonyfai 5. sz. tjkvben felvett 5. számu háznak Hegedüs Verona férj. Csike Jánosnét illető fele részére 200 frt becsértékben, 3/8 teleknek ugyanazt illető fele részére 575 frt becsértékben, 571, 575 és 587 hr. sz. fekvőségeknek ugyanazt illető fele részére az árverést 148 frtban megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi **november hó 13-ik** napján délelőtt 10 órakor Kisasszonyfán, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 20 frtot, 57 frt 50 krt és 14 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 43-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóságnak 1885. évi junius hó 13-án tartott üléséből kiadta:

1247 **Gálovits Arthur** kir. tvszéki jegyző

5717/1885. **Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Bagoly József végrehajtatónak Bagol József és özv. Király Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő, a Botyka községben fekvő, a botykai 20. sz. tjkvben felvett és alperes tulajdonául az 1885. évi 3809 sz. végzéssel elrendelt lejegyzés után még fennmaradt 15. számu ház $^1/_8$ telekre és illetőségre ugy az özv. Király Jánosnénak ezen ingatlanokra C2 alatt bekebelezett szolgalmi jogra az árverést 790 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1885. évi december hó 29. napján d. e. 10 órakor,** Botykán a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 79 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi aug. hó 13. tartott üléséből kiadta:

1248 **STRELICZKY** kir. törvszéki jegyző.

15182/1885. **Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Gállos Ede ügyvéd pécsváradi lakos végrehajtatónak Müller János és neje szül. Hermann Katalin lovászhetényi lakósok végrehajtást szenvedők elleni 100 forint 55 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvszék területén levő, a lovászhetényi 7. számu tjkben foglalt 7. számu házra, belsőségre és kertre 442 forint kikiáltási árban, ugy a 644. hr. sz. fekvőségre 290 frt, továbbá az 1067. hr. sz. fekvőségre 57 frt, az 1155. hr. sz. fekvőségre 101 frt, végre az 1392. hr. sz. fekvőségre 27 frt kikiáltásiár mellett az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. **november hó 4-ik** napján d. e. 10 órakor Lovász-Hetényben a községi biró iakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 44 frt 20 kr, 29 frt, 5 frt 70 kr, 10 frt 10 kr és 2 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényczik 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-ik év november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi augusztus 8-ik napján tartott üléséből kiadta: **STRELICZKY,**

1252 kir. törvényszéki jegyző.

3118/1885. szám.

Örök-eladási hirdetmény.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium 1885. évi 31016. sz. a. kelt rendelete folytán a vaiszlói vallás-alapitványi uradalomhoz tartozó s Sámod község határában fekvő, a Sámodi 53. sz. tjk. 412—414. hsz. sz. a. felvett

„Monyorócskai csárda"

a hozzá tartozó épületek-, $9^{1283}/_{1600}$ holdnyi szántóföld- és réttel, valamint a csárdában gyakorlandó szeszes italmérési joggal zárt ajánlati versenynyel egybekötött nyilvános árverés utján 3552 frt 80 kr. becsérték, mint kikiáltási összeg mellett örök áron fog eladatni.

A zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverés f. évi **október 25. napján** délelőtt 10 órakor fog Vaiszlón az uradalmi erdészi irodában megtartatni.

Az irásbeli ajánlatok 50 kros bélyeggel s 400 frt készpénz biztositékkal ellátva, az ajánlott összegnek szám és betüveli pontos kiirásával 5 pecsettel ellátva f. é. október hó 25. napján d. e. 8 óráról 10 óráig a vaiszlói erdészeti irodában lesznek beadandók, később benyujtott, vagy a feltételektől eltérőleg készitett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az eladásra vonatkozó részletes feltételek ugy a vaiszló erdógondnokság, mint a pécsváradi számtartóságnál betekinthetők.

Pécsvárad, 1885. október 3-án.

A pécsváradi m. kir. közalap.

1342 **számtartóság.**

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönséget értesiteni, miszerint Ferenczlek-utcza 15. sz. alatti divatáru üzletemet október hó 1-én a

Kis-tér 9. sz. (Nagy-féle ház) első emeletére

áttettem.

Egyszersmind bátorkodom ajánlani

nagy választéku s a legujabb divatszerinti hölgy- és gyermek kalapjaimat.

Midőn az eddigi becses bizalomért köszönetet mondanék: kérem a n. é. közönség további szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Hencz sz. Haksch Julia.

14697/885. **Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár képviseletében a kincstári jogügyek igazgatóságának kérelmére a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs sz. kir város határában fekvő a pécsi 854. számu házra és udvartérre az önkéntes árverést 900 forinthan ezennel megállapitott kikiáltási árban az önkéntes árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1885. évi **november hó 13-ik** napján délelőtti 10 órakor a pécsi kir. törvényszék telekkönyvi irattárában megtartandó nyilvános árverésen esetleg, a mennyiben a királyi kincstár utólag jóváhagyná, a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárát vagyis 90 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LE. t. cz. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak julius 30-án tartott üléséből kiadta:

1251 **DR. BALLUS ZS.** kir. törvényszéki jegyző.

Okleveles gépész,

ki a gőzmozdonyok, cséplőgépek, különféle gazdasági eszközök kezelése és javitásaná! kellő jártassággal bir, az **Üszöghi uradalomban** azonnal felfogadatik.

Évi fizetés:

720 frt készpénz, 28 kbm. tüzifa, naponta 1 liter tej, négy darab sertéstartás,

házi kert és szabad lakás.

Okmányokkal felszerelt folyamodványok az **urodalmi felügyelőséghez Üszöghön.** — Baranyamegye, vasut és pósta állomás — nyujtandók be.

Alolirott teljes tisztelettel értesitem a t. cz. helybeli és vidéki közönséget, hogy

épitőmesteri üzletemet

és

épitészeti irodámat

megnyitottam,

és minden e szakba vágó munkát elvállalok.

☞ A szigeti-városi vámháznál levő homokbányámban 1 kocsi éles homok ára 30 kr. Erre jegyek válthatók a „Korona" vendéglőben. ☜

Kröesztös József,

okl. épitőmester.

Gazdasági intézetet végzett, magyar és német nyelvben — szóval ugy mint irásban — tökéletesen jártas

két irnok

az **„ÜSZOGHI URADALOM"-ban felvételik.**

Évi fizetés — egyenkint —

500 forint készpénz, hat kiló gyertya, 21 köbméter tüzifa,

és közös szobából álló lakás.

Élelmezésről az illetőnek magának kell gondoskodni.

Okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg magyar s német nyelven irt folyamodványok az **uradalmi felügyelőségnél Üszöghön, Baranyamegye,** vasut s pósta-állomás, nyujtandók be.

Weiler Miksa

lisztüzlete

☞ az izr. templommal szemben. ☜

Lisztáruimat tetemesen leszállitottam.

Jó házi kenyérnek tiszta rozslángot tartok készleten.

Hizlaló derczeliszt jó minőségben van raktáron.

Ajánlom még régi buzából őrölt jó liszteimet.

1168

Fényeremény 500,000 márka. | **Szerencsejelentés.** | **Nyereményért kezeskedik az állam.**

Meghivás biztos nyereményre.

A Hamburg állam által biztositott nagy pénzsorsolásra, melyen

9 millió 880,450 márka

nyeremény kisorsoltatni fog.

Ezen előnyös pénz-sorsolásnak nyereményei, melyek körülbelül 100,000 sorsjegyet tartalmaznak, a következők:

A legnagyobb nyeremény 500,000 márka.

Dij		300,000 márka.	26	nyerem. á	10,000 márka.
1	nyeremény á	200,000 „	56	„ „	5,000 „
2	„ „	100,000 „	106	„ „	3,000 „
1	„ „	90,000 „	253	„ „	2,000 „
1	„ „	80,000 „	512	„ „	1,000 „
2	„ „	70,000 „	818	„ „	500 „
1	„ „	60,000 „	150	nyer.	300, 200, 150 m.
2	„ „	50,000 „	31720	nyerem. á	145 márka.
1	„ „	30,000 „	7990	nyer.	124, 100, 94 m.
5	„ „	20,000 „	9850	n. ere. á	67, 40, 20 m.
3	„ „	15,000 „		összesen	50:500 nyeremény

és ezek néhány hónap alatt 7 részletben bizonyosan kisorsoltatnak.

A fényeremény első osztálya megjaladja az 50,000 márkát, a II-ik osztályban 60,000-re emelkedik, a III-ik osztályban 70,000-re emelkedik, a IV. osztályban 80,000-re emelkedik, az 5-ik osztályban 90,000-re emelkedik, a VI-ik osztályban 100,000-re emelkedik, a VII-ik osztályban 200 ezer-re emelkedik és a 300,000 márka díj 500,000 márkára emelkedik.

Az első nyeremény-huzásra, mely hivatalosan megállapittatott,

az egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 60 kr. o. é. vagy 6 márka,

a fél eredeti sorsjegy csak 1 frt 80 kr. „ vagy 3 márka,

a negyed eredeti sorsjegy csak 90 kr. vagyis $1^1/_2$ **m.**

és ezen Hamburg állam által biztositott eredeti sorsjegyek (nem eltitolt igérvények) az eredeti tervjátékkal fognak az összeg előleges beküldése mellett, vagy postatánvetellel a a legfelleresebb tájak felé is küldetni.

Minden részes a huzás után, minden felszólitás nélkül, azonnal kap tőlem egy kimutatási tablázatot.

Allamczimerrel ellátott tervezetet, melyben a nyereményeknek hét részre való felosztása látható, kivánatra azonnal küldök.

A nyereménypénzek kifizetése és elküldése

a legnagyobb titoktartás mellett, tőlem azonnal eszközöltetik.

☞ Megrendelés legczélszerűbben ajánlott levélben vagy levelezőlapon történik.

☞ Megbiráskal forduljon az illető, a közel álló buzás végett azonnal, vagy legjelejbb

október hó 30-ig

idősb Heckscher Sámuel

1237 bank- és váltó-irodájához **HAMBURGBAN.**

A belistei fűrészmalomban, Valpó mellett

tölgyfa deszkák

és

tölgyfa-padlók

másod és harmad osztályuak, továbbá

tölgyfa szőllő-karók, lécek,

rudak, kéreg-deszkák és

zsindelyek

nagyobb mennyiségben, valamint kisinyben is, jutányos árakon vásárolhatók

A „Guttmann S. H." czég üzletvezetősége.

Leggyorsabb és legolcsóbb

személyszállitás

AMERIKÁBA

kétszer hetenként

a brémai kitünő délnémet Lloyd

császári német posta és

gyorsposta gőzöse által

a nm. **bécsi cs. kir. helytartóság**

által engedélyezett

Sockl Móricz

főügynöksége közvetitésével

Bécs I., Postgasse Nr. 6.

☞ Minden tudakozódásra azonnal válasz adatik. 975

1196

Eladó.

A Mária-utcza 31. számu ház

☞ **uj minőségben, előnyös feltételek mellett** ☜

szabad kézből eladó.

Ugyszintén az **Arany-hegyen**

1 hold és 158 □ öl nagyságu

szőllő

jó karban levő présházzal együtt eladó.

Bővebb értesités **Nagy-Flórián-utcza 16. sz. a.** nyerhető.

!! Olcsó fehérnemük !!

nagy választékban.

2.95	Egy selyem essö ernyö kitünö jó minőség.	2.95
1.20	Egy gyapot essö ernyö gyönyörü nyéllel és jó szövet.	1.20
1.95	Egy fehér férfi ing kiválló jó siffonból.	1.95
1.85	Egy szines férfi ing cxfort vagy cretonból.	1.85
1.20	Egy gyermek ing fehér v. szines.	1.20
—.80	Egy czérna vászon labravaló (gatya).	—.80
1.20	Egy Creasz vászonból	1.20
1.50	hat darab vászon zsebkendö szines vagy fehér.	1.50

Harisnyák, nyakkendők, gallérok, kézelők, utazó plaid stb.

nagy választékban kaphatók

Pollák Soma

üzletében

Pécsett, Király-utcza

a „Hattyu" épületben.

1201

PACHER E. Pécsett.

Széchényi-tér 17. sz. a „Bazár"-ban.

Ajánlja a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő **ujonnan felszerelt** teljes választéku

nagy raktárát

üveg-, porczellán-, kőedény-, majolica árukból,

zomanczozott és fényezett vas és pléh

főző és viztartó edényekből,

mindennemü

konyhafelszerelésekből, fali álló és függőlámpákból, csillárokból, mindennemü evőeszközökből, chinai, ezüst érez, fa, bőr, plusch tajt és borostyánárukból, csehországi és belgiumi szines és mintázott üvegtáblákból, képkereteknek való arany léczekből, sétapálczák, esőernyők és halatszerek s szappanokból, utazó-bőrönök tűnok és egyéb kellékek, ruha, haj, fog s koromkefék és zsebkések.

Elvállal mindennemü üveges munkát, képkeretek elkésztitését a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Tisztelettel

910 **Pacher E.**

Kellemetlen szájszag és fogtájás ellen.

Érdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,

Manchesteri lakos által feltalált és

osztrák császári kizárólagos — **magyar kir. szabadalmat nyert**

Szopiana-Szájszesz

Hatása:

1. Szopiana-szájszesz a száj- és orrüregnek (odvas vagy műfogak, dohányzás vagy bármi más okból eredő) minden büzét nyomtalanul eltavolitja.
2. Erősbiti a petyhüdt foghust s az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér szinüket, meggátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománczát és ő a fogtájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemü sulyos (skorbutikus) bántalmait gyógyitja, üditi és pirositja a foghust és edzi a nyákhártyát.
4. A már létező fogtájást eltavolitja, ha a fajó fog husa pár csepp-, vizzel nem elegyitett szájszeszszel megnedvesittetik.
5. Diphteritis és más torokbajoknálgen sikeres gargarizáló szer.

Ára kicsinyben 1 üvegnek **1 frt 05 kr. o. é.**

Raktárak: *Sipőcz Istvánnál* gyógyszerésznél *Pécsett, Török József* gyógyszerésznél *Budapesten* és minden nagyobb vidéki gyógyszertárban. — *Biró János* gyógyszerész urnál *Kolozsváron.* 1205

Főraktár:

Dr. Schulhof Adolf urnál Pécsett.

Több mint 800 elismerő bizonyitványok orvosi tekintélyektől elmutathatók.

Nyomatott a lyceum nyomdában (Peszti Károlynál) Pécsett 1885.